

# Бурят ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,  
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

299 (9438) 1960 оной декабриин 20, вторник Өдн 20 мүнги

## Зориг бадаруулагша үгэ

Коммунизм байгуулалсаха шэнэ үе болбосоруулан хүмүүжүүлэгч тула ябуулагдадаг суртал болоод хүдэлмэрээ үндэһөөрнэй хайжагша гэһэн зорилго партиан, профсоюзай, комсомолой болон нийгэм хамга организацинуудай үмэнэ байдана. Совет хүн зоние коммунистическэ үзэл сурталар хүмүүжүүлэх арга зэбсэгүүдэй нэгэнининд үд зоний дунда ябуулагдадаг ууламжын хүдэлмэри, зориг бадаруулагша үгэ, манай политическэ агитаци болоно.

Марксизм-ленинизмын үзэл сурталэ олоннитын дунда дэлгэрүүлэгч арга манай политическэ агитаци хамга ехэ нүлөөлхү хүсэтэй «Капитализмын илаха байһан» этигэнэбди. Дайн сэрэгээр илах хүсэнэ бэшбэди, харин капитализмаа коммунизмын хураггүй бүр хайн байһые бүхэ ажалшадта дотор харуулжа үгэхэбди. Хүнэрришэн анги гайхамшаг үнэн хургаалье—марксизм-ленинизм хургаалье баримталдаг. Энэ үнэ зүб хургаа заатагүй илаха «И» гэжэ Н. С. Хрушев хэлээ.

Коммунистическэ болон хүдэлмэршэнэй партинуудай түлөөлэгшэй хаан Зүблөөнэй Мэдүүлгэ Марксизм-ленинизмын элितэ ехэ программа мүн. Энээн дотор мүнөөн уласхоорондын байдал гүнзгээр, дэлгэрэнгүйгээр шэнжэлгэ, тодорхойлогдоо, коммунистическэ хүдэлмэршэнэй болон национально-сүлөөлэгч хүдлөөнэй тараг хүүлэй жэлнүүдтэ сулгарһан мүн, ехэ дүй дүршл, дэлгэр социализмическэ байгуулалтын хамшаг туйлаһанууд согоологхой. Мүн Зүблөөндэ хабаадаг коммунистическэ, хүдэлмэршэнэй партинуудай зүгһөө бүхэ нэгэн аридуудта хандан Хангалта нэгэн ханаадаг баталан абаа.

Мэдүүлгэ, Хандалга марксизм-ленинизмын тон шадамараар хүдлөөнэй, коммунистическэ, хүдэлмэршэнэй партинуудай нинтын үнэ ухаанай үлгэр жэшээ болоно. Эдэ түүхэтэ документүүдэ эн нитэ сондо дэлгэрэнгүйгээр хураилган үгэхэ гэжээ манай партинуудай, пропагандистнууд соёл сурталай бүхэ хүдэлмэршэнэйд ариун нангин уялга.

Коммунистическэ, хүдэлмэршэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй үдүлгэе коммунистууд болон нийнбашээ хүнүүд гүнзгээр далаа зэргэтэй. Кружогуудта, итхүргүүлинуудта 5—6 хэшээл зэргэдэхэ байна. Мүн экономикэн эхин хургаа шуудалха кружогуудта, хургуулинуудта тус Мэдүүлгэ хамтаараа уншаха, энээн тушаа үрэлдэхэ, гараан асуудалнуудта орхой харюу үгэхэ шухала. Мүн сагай гол шэнжэ шанар тухай, найрамдалай түлөө, империалистическэ политикада, дайн сэрэгтэ яруу аридуудай тэмсэл; колониализм ёһо гуримай хандаран халаагшан тухай; капитализмын ордта социалистическэ революцион хото арга боломжо тухай; марксизм-ленинизмын үндэһөөр хангалта нэгэдэжэ, коммунистическэ партида бата жагсаалтай болоһон үр тэдэнэй илалтын арга хүсээл үгэһэн асуудалнуудта теоретик семинаруудта 2—3 хэшээл зэргэдэхэ зэргэтэй. Мүн марксизм-ленинизмын үдэтын университет Мэдүүлгын, Хандалгын гол аралнуудта лекцинууд уншагдаг. 1—2 семинарай хэшээл эмгэдэхэ болоно.

Улан-Удэ городской промышленность жэлэингээ түсэб дүүргэбэ  
Декабриин 17-до Улан-Удэ городской промышленность валовой цукци үйлдбэрлихэ жэлэингээ түсэб болзорхоон урид дүүргэбэ. Социалистическэ мүрьсөөндэ түрүүлжэ ябаһан шэлэй механизмин заводой, мебельнэ фабрикын, трамвайн управления, совнархозын автотранспортна 1-дэхи конторын, Бурядай авторестын 6-7-дохи ажахын коллективүүд ехэ амжалта туйлаба.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ Н. В. Кириковье Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай  
Кириковиче—2-дохи трестын Байгалай барилга-хабарлгын управлений начальнигы Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха. Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. ЗАВГОРОДНЯЯ. Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Советүүдэй байшан, 1960 оной декабриин 17.

Васильевиче—2-дохи трестын Байгалай барилга-хабарлгын управлений начальнигы Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

# АРАДАЙ СУДЬЯНАРЫЕ ЫУНГАХА ЫУНГАЛТА

Коммунистическэ партиянын политикые манай арад ништын үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ байһанай толотомо гэршэ мүн болобо

## Һониншье, хайханшье байгаал...

Декабриин мунгэтэе үлөөгүүр ошотон сасарһан электрын хурсахан галнууд өзгөлдүүдэй дилдэн унтаржа, үргэн тэнюун тала дайдын үбсүүн дээгүүр үлөөнэй жаб-халанга баярай долги эбхэбэ...  
«Сүлөөтэ республикануудай холбоо Мүнхэлэн батдахаа Агуухэ Русь...» гэһэн Гимнын бүртэй хайхан аялга соносто, урагшаа, коммунизм гэжэ зорһон бата жагсаалта арадайнай баатар доруун алхамынь бүри хурдалхадат гэнэ... Ингэжэ декабриин 18-най үдэр — үнэн сэхэ хүбүүд, басагадаа үнэхөөрөө арадай сүүдүүдтэ тодлон хунганан ана үдэр советскэ демократия үшөө нэгэ, шэнэ илалта туйлаһанай бата гэршэнь болоо!

Совет хуулар олгодоһон хүндэтэ эрхэе эдлэжэ, хүн нэрэе нэрлүдэжэ, сүлөөтэ оройнгой бодото эздэнь байһандаа сэдхэл зүрхөө доһолонгүй, баясангүй ябахар аал? Ямар ажаг һажэ байха! Энэниие Улан-Удэ городской Октябрьска районий хунгуулин 2-дохи участогта болоһон баяр ёһолоой бодото жэшээ дээрһэе харай.

Үдэн дээрэ «Орожо хайрлы!» гэһэн тодохон уриа гаршатай үндэр сагаан байһан руу, эгээл хабарай хүлгэмэ хайхан сагта гол горхойдай харьяан урдажа байдагтал, эртэ үлөөнһөө хүнүүд һубарижа, һубарижа байһаа...  
Ирагуу гоёор радиооло нааджа, «алдарта Байгал...» гэһэн арадай дунай аялга соносто. Гүршэн залуугүй бутдаа — эднэр ямар ехэ омогорхол баясантайгаар, сөбөр сэдхэлэйнгэ сэгсэг мэтэ ариун һайхал соһоо түрһэн хамга хайхан наһал хүсэлөө, нангин бодолоо харуулан, дуугаа үгнэ гэжээ! Тэдэнэй дунда түрүүшынхөө һунгахаяа эршээд, мүн сэрбэгэр сагаан хахалтай, сариун түхэл шэнжэтэй, революцион гвардин хүндэтэ түлөөлөгшэе бии. Ная арба наймаа гүйсэжэ, түрүүшынхөө хунганан Василий Пыкин гэжэтэй танисаа... Тэрэ хадаа үдэрнэ ажаллаад, үдэшениин һуралсадаг. Коммунистическэ ажалай үдарник гэһэн солотой, шулуун мэрэгжэлтэй... Иймэл даа, ажабайдалай намтар!

Арадай судьяда дэбжүүлэгдэһэн кандидат найн түлөөлөгшэнь үнэхэмдэнь бюллетень алтан урна руу татихадаа, энэ хүнээр юун тухай шэйшээ хаб? «Түрэл парти, түрһэн Оромни, хайн да!» Зол жаргалтэ залуу үетэнэй нэгэн адил һангал бодолынь тэрэ эирхэйлэн, сэдхэлэй дулаан эдэ үдэгүүдтэ доосоого дахин дахин дагтаа ёһотой!  
«Анхарыт, нүхэл, зугаа наадымнай хары!» гэжэ уриханаар хандан дуун гэгтэ соностоод, тахиднаа хүрэтэр гүрэмэл шархан гэгэтэй, намйраһан торгон пластетай басаган урдманй болшо, «Хүндэтэ хунгашад! Октябрьска районий Кувальтын байшантай уран хайханай бүлгэмэйхийд үмөнһөө һайндэрөөр дашрамдуулан, таанады халуунаар амаршан!» гэжэтэйнгэ сасуу, аадар борогой адхарһандаа, алыга ташалган нааяшаба...  
«Гармонийн ирагуу аялга дор гарса нэгээрэ хатаралда, наададыше абаха бөлгишүүл бий. Урдан партизан аялан, мүнөө 72-той, «Дед Григорьевич» гэһэн алдартай, доруун үгөжөөл сэрбэгэр сагаан наһалаа шаб байса эмирээд, харагшадай дунда хүхюун энеэдэ дэлгэн, һэрһагэһээс плясална... Каража байхада һониншье, хайханшье!..»

Ур хираалхаана эхилээд, үдэшэ орой болотор энэ хүн зон таһаадагүй, хүхюун зугаатай байба.  
Ингэжэ Улан-Удэ городской Октябрьска районий ажалшад арадай сүүдэй судьяда кандидаттар дэбжүүлэгдэһан Гадина Дмитриевна Шиншингай түлөө булта нэгэн хүн шэнгээр дуугаа үгөө. Судья гэжэмнай үнэхөөрөө арадай зарсан бшуу.

Арадайнгаа нангин найдварниие Ашата ажаллаара харуулыт! — гэжэ Буйга оройнгой бүхэ ажалшад энэ үдэр эрхим түлөөлөгшэ хүндэтэ захъяа. алыг зүрхэнһөө ироогов.

Ч.Ц. Санжиев.

Улан-Удын пионерүүд хунгашад һонирхолтой концерт харуулжа байна. Л. Хайдуравой фото.



Улан-Удэ городской хунгуулин 8-дахы участогта буринше хүүхөүтэй, сэнгалл байба. Зураг дээрэ: эрхим кандидатдуу дайнгаа түлөө хунгашад баяр баясхантайгаар дуугаа үгэхээе байна. Л. Хайдуравой фото.

## Хоёр үеын машинистнууд

Улан-Удын паровозно депогой хүдэлмэршэдэй улаан булан. Үшөө үлөөнэй 6 час болоодууда тэрэ байһан худар хүнүүд олоороо субяжа эхилб. Тэндэ сугларалхад дунда үндэр наһатай үбгэд хүшээд, эдир хүбүүд, басагадае бии. Тэдэнэрм дунда улад зонийгоо туһада, орон гүрэнэйнгөө хэрэгтэ өөһадынгөө хубитые оруулжа, хуулиа ёһонийгоо жаргалаар амаржа һуһан пенсионерүүд Константин Паско, Петр Сапуенко гэшадые харанабди.

Тингэһээр байтар таблад хурагай наһатай нэгэ хүн орожо эрбэ.  
— һайндэрөө, Степан Николаевич, — гээд хүнүүд тэршэй гар барина. Энэ хадаа Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат, Лениней ордонго машинист нүхэр Петров гэжэе болоно. Гүшан найман жэл соо паровоз жолоодохо, юу хээгүй гэбэ? Хүндэ ашаатай хэдэ поезд холын замда үдэшэһэн байгааб?

Тэрэниие тооложо, захиалһан гараха гэжэ бэрхэ ааб да! Степан Николаевичын ехэ хубуун Юрий атагай байал машинист. Ахалагша машинист Юрий Степановичын даадаг Л-22—85 локомотивай коллектив энэ жэлдэ 200 тонно түлшэ алмаһан байна. Алмагдаһан түлшэнь паровозы нэгэ нара соо түлбэригүй түлшөөр ханга. Тингэжэ энэ коллектив жэл соо 40 мянган түхэриг арьбалалта хэһэн байха юм.

Юрий Петров паровозы ээлжээгээр жолоодолог нүгөөдө нүхэр — Кадетс гэгшэтэйгэ хүндэ ашаатай поезднууды лбуулдаг габыаата мастернууд болонхой.

## Дуулимхан Яруунада...

НАРНАТА. (Телефоноор абтаба). Үлөөнэй 6 сар. Үргэн Яруунын элдин тала дайдаар электрын галнууд аяларһанхай, ирагуу хайхан хуңжэм ханхиян ээлэна. Аймагай түбтэ байдаг «Радуга» кинотеатр тээшэ хүнүүд олоороо һубаридаһан, баяртайнууд алхалаһандаа.

Хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ М. А. Жданов сугларалхадые һайндэрөө амаршалаад, дуугаа үгхэмшэ уриба. Эгээл түрүүлэн Лиямила Виноградова бюллетень абажа, урнада дүтэлнэ. Түрүүшынхөө хунгаха хуни элдэ хуртһэн энэ залуу басаган наймаалагшаар хүрэдэг юм. Иалхан комсомолойгоо суглаан дээрэ коммунистическэ ажалай үдарнигай нэрэ зэргэ олохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэб гэжэ нухады мэдүүлээ һан. Һүүдээрнэ пенсионерүүд Патрихинтан дуугаа үгбэ.

Энэ үдэе Бага Яруунын хойто эрмэгтэ байрһан эндахи совхозой гурбадахы фермын малшад хунгуулин участогта эрээд, ажал тухайгаа, сасан мэргэн совет

Ц. Дымбрылов.

## Һэргэн сэлмэнэн Харанхы нотагта

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Үнэгэнэй харанхы үнгаржэ, үүрэй сайха дүтлөбшөө, Харанхы нотагта ябахата үдэр мэтэ гэрэлтэй, һаруул. Урдан энэ газар үнэхөөрөө харанхы байал, ханшье ном башэг мэдэхгүй байһан юм.  
«Совет хуулин хайханда соёлой далай салгиджа, үнгаржан һалбарһан энэ нотагта ажалай хүсэтэ амисхаал бурьялан буһална.  
Мүнөө энэ нотагые Харанхы гэжэ нэрлэхын аргагүй.  
Опор үбгэжөөд хаматһаа түрүүн һэрижа, газаагуур үдэр малаа эршэн хараашалаад, гэртэе орожо, хунгалтада ошохоор шамдууһан тухэсэбэ. 63 жэлэй туршда үзэһэн хараһан юмээе ухаандаа һэргүйн бодоно... Энэ үбгэжөөд эгээл түрүүлэн дуугаа үгэхэ элхөт байба.  
Тэршэһэн Ехэ Нугын хунгуулин участогта хүн зон олон. Хунгуулин комиссин түрүүлэгшэ нүхэр Ганжуров хунгашада һайндэрөө амаршалаад, залуу хунгаша Анатолий Цыденов, 82 наһатай Ринчин Мунжуев гэгшэдые түрүүлэн дуугаа үгэхэнь уряала.

Сааһадаа хүнэй гэжэ эмэ хэхэ ябадал ул үсөөрлэ жээ — гээд Ринчин үбгэжөөд хүн зонд һайниие хусэга ябадаг тула ариун юрөөлөө айладаха.

Имэ нэгэн хангалтагай аймагай хунгуулин бүхэ 47 участогууда үдэрэй тон болотор зуун хуби дуугаа үгэһэн байба.

Б. Гылынов, манай тусхай көрр.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын хунгуулин нэгэ участогта.

## Хори, Хэжэнгээр...

Домогто долоон жэлэй хоёрдоо, жальые баян бардан хэштгэйтэйгээр үдэшжэ байһан уудам жабарта Хүрбэ, Удэ, Хэжэнгын голнуудай, сэлгэе сагаан Чесанки, буурал сагаан Булган талын тараяшад, Худанай, Хандагай, Анагай, Ойботын модошод хунгуулин үдарые омог баяртайгаар угтаа.

Уржадор, ханхияна хүйтэн үлгөөгүүр аймагай бүхэ хунгуулин 47 участогуудай үүдэн нэгэн дор нэгдэжэ, баяр зугаатай найр наадан захиалаа һэн.

Анагай совхозой нэгдэхэ хурин түб болохо Хүлэй үрөө тосхондо буринше хүүхөөн байга. Энда кино харалган, хатар наадан болохо, хуңжэм дунай аялга һүни орой болотор замхагүй. Холын малшад, залуу хунгашад хунгуулин эхлэхэе бүри урид — хамта 80 гаран хүн сугларһонд, һайндэрэй ахилхынь хулеэжэ ядан байба. Бүхэ хунгашад үлгөөнэй 8 сарта дуугаа үгэхэ, эрхэтэн уялгаа хүндэтэйгээр бөөлүүлээ. Эдэнэр аймагтаа эгээл түрүүлэн дуугаа үгэхэ дүүргэе. Фермын эрчим тракторист, залуу хунгаша Георгий Батурин.

Советскэ сүүдэй нэрэ хүндэ, хүмүүжүүлхы үүрэгтэ улам дөшөлгө лэ! — гэжэ булгагай наһал бодол элэрхэйлэн ироогов.

## Хунгашадай юрөөл

Үлгөөгүүр һэн. Һайндэрэйгээр гоёон шэмэглэгдэһэн 13-дахы хунгуулин участогта хадшыне эртэ һаан, хүн зон олоороо сугларжа, арадай судьянгарта кандидаттар дэбжүүлэгдэһан Александр Инокентьевич Морозов, Александр Минеевна Костылева, Полина Ильинична Молчанова гэгшэдэ дуугаа үгбэ. Эртэ үлгөөгүүр эрэгшэдэй дунда 74 наһатай пенсионер Дмитрий Петрович Мишинев, 66-тай Михаил Константинович Чехович гэгшэд бии. Мүн Улан-Удын хүдөө ажахын техникүмэй хурагшад К. Бухольцева, Т. Алексеева, М. Бадмариничнова гэгшэд эртэжэ эрөө һэн. Арадай нангин харатэй түлөө дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүбүүд, басагатаа дуугаа үгэхэр тус участогай хунгашад хойно хойноһоо һубаридаһан, еражал еражал байба. Үдэрэй 12 часта хунгашадай 90 гаран процентнь дуугаа үгэһэн байна.

Советскэ сүүд дэлхэй дээрэ эгээл үнэн зүб шийдхэбери гаргадаг сүүд юм. Би тэрэнэй судьянгарта кандидатудай түлөө дуугаа үгнэб, — гэжэ хунгаша Прохоров бюллетень дээрэ башһан байба.

Н. Николаев.





